

NGĀ MEA KATOĀ HEI MŌHIO

MĀU MŌ TE

RĀRANGI INGOA HUNA

KEI ROTO NEI KO NGĀ WHAKAUTU KI ĒNEI PĀTAI RĒHITA PŌTITANGA

WHAKATAKI

He aha te rārangi ingoa huna?

Ko wai ka āhei te tiro tiro ki te rārangi ingoa huna?

TE TONO KIA URU KI TE RĀRANGI INGOA HUNA?

Ko wai ka āhei ki te uru ki te rārangi ingoa huna?

Me pēhea taku tono kia uru au ki te rārangi ingoa huna?

He aha ngā mōhiohio hei tuku māku?

He aha te roa o taku noho ki te rārangi ingoa huna?

Ka aha mēnā ka rerekē ngā āhukatanga e pā ana ki a au?

Ka aha mēnā ka rerekē aku taipitopito whaiaro?

TE PŌTI

Me pēhea taku pōti mēnā kāore taku ingoa e whakaputahia i runga i te rārangi ingoa pōti ?

ĒTAHI ATU MŌHIOHIO

Me pēhea taku tiki mōhiohio atu anō?

Me pēhea taku tiki mōhiohio atu anō i roto i ētahi atu reo?

ME MĀTUA RĒHITA KOE KI TE PŌTI I ROTO I NGĀ PŌTITANGA PĀREMATA O AOTEAROA

Ia toru tau ka tū te pōtitanga whānui i Aotearoa ki te kōwhiri i te Pāremata hou me te Kāwanatanga hou. He rohe pōti Whānui me ngā rohe pōti Māori. He rārangi tō ia rohe pōti o ngā tāngata katoa e rēhita ana ki te pōti. Mēnā 18 o tau, neke atu rānei me te āhei ki te pōti e ai ki te ture me uru koe ki te rārangi. Mēnā 17 o tau ka taea e koe te rēhita takitaro. Ina rēhita koe me whakahou haere e koe ō taipitopito. Ko ngā kairēhita kaipōti, e mahi ana mā te New Zealand Post Ltd, ngā kaitiaki i te rārangi rēhita

WHAKATAKI

HE AHA TE RĀRANGI INGOA HUNA?

Ko te rārangi ingoa huna, koinei te katoa o ngā puka rēhita o ngā kaipōti kua mōhio pūmau te Kairēhita Matua me noho noho huna ngā taipitopito rēhita whaiaro mō rātau, i runga i te mōhio tērā ka noho mōrearea rātau mēnā whakaputahia aua taipitopito. Ka tiakina ā rātau taipitopito e ō rātau Kairēhita Kaipōti, ā, kāore e tukuna ki tētahi. Kāore e whakaatuhia i runga i te rārangi ingoa pōti.

KO WAI KA ĀHEI TE TIROTIRO KI TE RĀRANGI INGOA HUNA?

He matatapu te rārangi ingoa huna, ā, ko te Kairēhita Kaipōti anake e āhei te tirotiro.

TE TONO KIA URU KI TE RĀRANGI INGOA HUNA

KO WAI KA ĀHEI TE URU KI TE RĀRANGI INGOA HUNA.

Mēnā he kaipōti māraurau koe, ā, e whakapono ana koe mēnā ka pānuihia ō taipitopito ki te rārangi ingoa pōti e whakaputahia ana, ka noho mōrearea koe, tō whānau rānei, ka taea e koe te tono e uru noa iho ngā kōrero mōu ki te rārangi ingoa huna.

ME PĒHEA TAKU TONO E URU AI AU KI TE RĀRANGI INGOA HUNA?

Me whakakī noa i te puka “Te rēhita ki te pōti i runga i te rārangi ingoa huna” (Kei roto noa iho i te reo Ingarihi tenei pukaiti.) i muri i tēnei pukaiti. Mēnā kāore anō koe kia rēhitatia hei kaipōti, me whakakī tētahi puka tono “Enrolling to vote: Application”.

Me tuku (kore utu) ēnei puka e rua ki:

FREEPOST 2 ENROL

Chief Registrar of Electors

Pouaka Poutāpeta 190, Te Whanganui-a-Tara 6140

HE AHA NGĀ MŌHIOHIO HEI TUKU MĀKU?

Me tuku e koe tō ingoa, tō kāinga noho, rā whānau, nama waea me ētahi taunakitanga whakaatu i ō āhuetanga whaiaro, pēnei i:

- tētahi whakatau whakamarutanga i raro i te Domestic Violence Act 1995, tērā rānei
- tētahi tārua o tētahi whakatau whakatika i raro i te Harassment Act 1997, tērā rānei
- tētahi whakapuakanga ture mai i tētahi pirihimana e kī ana e whakapono ana ia ka noho mōrearea koe, tō whānau rānei mēnā ka whakaputahia tō ingoa me ngā taipitopito mōu, tērā rānei
- tētahi reta mai i tētahi Rōia, tō kaiwhakawhiwhi mahi, tētahi Kaiwhakawā Tūmatanui (JP), ērā tūmomo tāngata rānei, e tautoko ana i te tono i runga i te mōhio tērā ka noho noho mōrearea koe, tō whānau rānei mēnā ka whakaputahia tō ingoa me ngā taipitopito mōu.

HE AHA TE ROA O TAKU NOHO I RUNGA I TE RĀRANGI INGOA HUNA?

Ka noho koe i runga i te rārangi ingoa huna kia rerekē rā anō ō āhuetanga. Ka tuhi te Kairēhita Kaipōti ki a koe ia wā ki te whakatau mēnā kei te rite tonu ō āhuetanga. I ngā wā e whakahaerehia ana ngā kaupapa whakahou i ngā rārangi ingoa o ngā kaipōti, me

tirotiro e koe ō taipitopito rēhita me te whakatika anō mēnā e hiahiatia ana.

KA AHA MĒNĀ KA REREKĒ NGĀ ĀHUATANGA E PĀ ANA KI A AU?

Mēnā ka rerekē ngā āhuatanga e pā ana ki a koe, me whakamōhio koe, mā te tuhi, i tō Kairēhita Kaipōti.

KA AHA MĒNĀ KA REREKĒ AKU TAIPITOPITO WHAIARO?

Ki te rerekē ētahi o ngā taipitopito mōu, pēnei i tō ingoa, wāhi noho, mahi rānei, me whakamōhio koe i te Kairēhita Kaipōti mā te whakakī i tētahi puka "Enrolling to Vote: Application". Ka whakamanahia ā-tuhi e te Kairēhita Kaipōti kua whakaritea ngā rerekētanga.

Ki te wareware i a koe te whakamōhio atu ki Kairēhita Kaipōti mō ētahi rerekētanga, ka tangohia tō ingoa mai i te rārangi.

TE PŌTI

ME PĒHEA TAKU PŌTI MĒNĀ KĀORE TAKU INGOA I RUNGA I TE RĀRANGI INGOA PŌTI KA WHAKAPUTAHIA?

Nā te mea kāore e kitea tō ingoa ki te rārangi pōti Pāremata ka tāhia mō te rā pōti me tuku e koe tētahi "Pōti Whakapuakanga Motuhake". E wātea ana i te Kaiwhakahoki Pōti o tō rohe pōti i mua i te rā pōti, mai i tētahi wāhi pōti rānei i te rā pōti.

Mō te pōti i roto i ngā pōtitanga kaunihera ā-rohe me ngā pōtitanga poari hauora ā-rohe me tono koe ki te Āpiha Pōti ā-Rohe i tō kaunihera kia whakawhiwhia koe ki tētahi "Pōti Whakapuakanga Motuhake".

ĒTAHI ATU MOHIOHIO

ME PĒHEA TAKU TIKI MŌHIOHIO ATU ANŌ?

Ka taea te tiki mōhiohio atu anō mō te rēhita ki te pōti mā te:

- toro ki tā mātau paetukutuku elections.org.nz
- waea kore utu ki 0800 ENROL NOW (0800 36 76 56)
- pānui i ngā pukaiti
 - Ngā mea katoa hei mōhio māu mō te rārangi ingoa huna*
 - Te rēhita ki te pōti i mua i tō ekenga ki te 18 tau*
 - Te rēhita ki te pōti hei Māori o Aotearoa*

* kei ngā Postshop, kei ngā tari rānei a ngā Kairēhita Kaipōti.

Ko tā mātau tūmanako kua whakautua o pātai katoa mō te rārangi ingoa huna.

TĒNĀ RAWA ATU KOE MŌ TŌ PĀNUI I TĒNEI PUKAITI.

KA TAEA E AU TE TIKI I ĒNEI MŌHIOHIO KI ROTO I ĒTAHI ATU REO?

E wātea tēnei pukaiti i ngā momo reo maha i tā mātau paetukutuku.

Electoral Enrolment Centre
New Zealand Post Limited
Pouaka Poutāpeta 190
Te Whanganui-a-Tara 6140

Waea: 0800 ENROL NOW
(0800 36 76 56)

Waea Whakahahua: (04) 801 0709

Īmēra: enrol@elections.org.nz

Paetukutuku: elections.org.nz